

Asia: VN/20209/2021

Selvitys järjestöjen varainhankinnan avustamisesta ja tukemisesta valtionavustustoiminnassa

Lausunnonantajan taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Järjestö

Selvitys ja sen teemat

1. Mitä mieltä olet järjestöjen varainhankinnan tilasta ja tulevaisuudesta? Asiaa tarkastellaan selvityksen toisessa luvussa.

Vapaan kentän näkökulmasta varainhankinta on jo nyt vaatimus järjestötoiminnan ylläpitoon, sillä valtion avustukset eivät kata järjestöjen perustoimintaa, eivätkä siten myöskään sen kehittämistä.

Monenlaiset tulonlähteet ovat tärkeitä. Julkinen rahoitus toimii vipuvartena yksityisen rahoituksen saamiseen. On kuitenkin tärkeää, että järjestöillä säilyy autonomia, eivätkä ne ole riippuvaisia yksittäisistä suurista yksityisen rahoituksen lähteistä.

2. Mitä havaintoja sinulla on järjestöille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvistä käytännöistä ja niitä koskevasta sääntelystä? Asiaa tarkastellaan selvityksen neljännessä luvussa.

Nykyisellään valtionavustuksilla tuetaan runsaasti säilyttävää ja vanhoja rakenteita ylläpitävää toimintaa. Tavoitteellista olisi, että valtionavustuksilla kannustettaisiin myös uuden kehittämiseen. Toimivan kansalaisyhteiskunnan tulisi kannustaa kansalaisia aktiivisiksi toimijoiksi.

Järjestöille valtionavustuksista tulevat päätökset tulevat usein myös kovin myöhään, ja tapauksissa, joissa järjestö saa aiempaa matalamman avustuspäätöksen, toimintaa joudutaan sopeuttamaan nopeallakin aikataululla – ja pahimmillaan suunnitelmia joudutaan supistamaan aiotuista. Tämä voi olla haastavaa erityisesti, kun resurssit ovat jo valmiiksi pieniä. Mitä aiemmin päätöksistä tulee tietoa, sitä paremmin toimintaa pystytään suunnittelemaan ja sitä hyödyllisempää itse toiminta on.

Omarahoituksen osuuden merkitys haettaessa valtion avustuksia tulisi olla selkeää hakijalle: Onko oma rahoitus aina hyvä vai voiko se nousta myös esteeksi hakijalle?

3. Mitä asioita järjestöjen varainhankinnan avustamisessa ja tukemisessa sekä valtionavustusten myöntämisessä on otettava huomioon? Asiaa tarkastellaan selvityksen viidennessä luvussa.

Kaikkien valtionavustuksien myöntämisen on oltava avointa: haku- ja myöntöperusteiden tulisi olla mahdollisimman selkeät ja läpinäkyvät. Tuki on perusteltua silloin, kun se edistää järjestön pitkäjänteistä työtä ja kehittymistä, ja ottaa huomioon vastuullisuuden ja toiminnan kestävyuden.

Kaikkien valmisteilla olevien uudistusten pitäisi tähdätä siihen, että myös aktiiviseen toimintaan kannustetaan, eikä ainoastaan vanhaa ylläpitävään. On myös otettava huomioon, kuinka monipuolisia ja kuinka laajoja kohderyhmiä toiminta saavuttaa. Tämän edistämiseksi nykyistä isompienkin omarahoitusten vaatiminen voisi olla kannuste aktiiviseen toimintaan.

4. Minkälaisia vaikutuksia arvioit käsiteltävillä keinoilla olevan? Asiaa tarkastellaan selvityksen kuudennessa luvussa.

Mitä isompi omarahoitus järjestöllä on, sitä aktiivisempaa ja tässä hetkessä kiinni olevaa järjestön toiminta on. Tappiotakuu voi olla hyvä ratkaisu uusien ja pienempien järjestöjen tukemiselle, mutta sen haasteet tulevat helpommin esille pitkäjänteisen ja laajemman toiminnan suhteen.

5. Miten järjestöjen autonomiaa pitäisi turvata ja kuinka järjestöjen toimintaedellytyksiä tulisi varmistaa valtionavustustoiminnassa? Asiaa tarkastellaan selvityksen liitteessä.

On varsin perusteltua, että valtionavustuksen saaneen yhdistyksen toiminnan tulee olla lakien ja hyvän tavan mukaista ja sille on määrätty velvoitteet. Toki ehtojen tulee ottaa huomioon järjestöjen autonomia ja tarjota tarpeeksi avoimet puitteet näiden velvoitteiden täyttämiseksi.

Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Anna yleistä palautetta selvityksestä tai kommentoi järjestöjä koskevan valtionavustustoiminnan kehittämistä ja yhdenmukaistamista.

Valtionavustustoiminnan yhdenmukaistamiseen tulisi tähdätä, ja kaikki kehitys prosessien avoimuuden edistämiseksi ovat tervetulleita.

Lahtinen Jenna
LiveFIN ry